

Novosti na Zbirnem centru Spodnji Stari Grad

Leskovaška cesta 2/a, 8270 Krško,
tel.: 07 48 17 200, fax: 07 48 17 250,
spletno mesto: www.kostak.si,
elektronski naslov: kostak@kostak.si

Zbirni center kot objekt za ravnanje z odpadki, omogoča končno obdelavo posameznih vrst odpadkov in njihov plasma končnim uporabnikom. Sestavni del centra je: sprejemni plato, poslovni objekt s tehtnico, plato za pranje vozil in parkirišče, nadstrešnica, kjer se pripravljajo ločene frakcije komunalnih odpadkov in kompostarna za obdelavo bioloških odpadkov v kompost.

V bližini vašega doma so urejena odjemna mesta, ki se pravilno imenujejo ekološki otoki. Z različnimi barvami in napisom vas opozarjajo, katerim odpadkom so namenjene. Na območju občine Krško je postavljenih 120 ekoloških otokov. Ločeno zbiramo papir, plaste in steklo. Posamezne frakcije ločeno zbranih komunalnih odpadkov še enkrat pregledamo, preberemo, papir in plastične mase zbiramo, steklo pa skladiščimo vse do predaje končnemu uporabniku. Hkrati se na kompostarni ločeno zbrani biološki odpadki predelajo v naravno gnojilo - kompost.

Sortirna linija

Ravno v tem obdobju potekajo gradbena dela za so-

rtirnico, kjer se bo prebiral papir in plastika. Pot v sortirnici bo naslednja: odpadke na prvem tekočem traku bodo delavci ročno odbirali in odmetavali v namenski prostor pod tekočim trakom. Preostanek se bo na koncu izločal in baliral ter odvažal na odlagališče. Ločena frakcija pod prvim tekočim trakom se bo odrinila na drugi tekoči trak, ki se zaključuje s stiskalnico in balirko. Izdelovalne se bodo bale uporabnih frakcij, ki se bodo odvažale končnim prevzemnikom. Vsi ostali odpadki, ki se pobirajo s smetarskimi vozili, bodo pripeljani na prekladalno postajo, ki je tudi na lokaciji zbirnega centra. Odpadke bo potrebno stresti v velik zalogovnik, ki bo polnil stiskalnico, ta pa bo stiskala odpadke v velike 30 m³ zaprte kontejnerje. Kon-

tejniji se bodo odvažali na izpraznitev na odlagališče za nenevarne odpadke v Novo mesto (CEROD - Center za ravnanje z odpadki Dolenjske). Z izgradnjo prekladalne postaje se bomo izognili vožnjam smetarskih vozil v Novo mesto, saj bo zaradi stiskanja potrebna samo ena ali dve vožnji na dan.

Kompostiranje

Kompost je, kot vsi že dobro veste, naravno organsko gnojilo, s katerim izboljšujemo zemljo. Je tudi najracionalnejši način pospravljanja koristnih odpadkov. Kompostiranje postaja v novejši dobi postopek, ki ga uveljavlja močno vzpodbujena okoljska zavest, saj je mesta za odlaganje komunalnih odpadkov vse težje najti. To zla-

sti v naseljih individualnih hiš ljudi zelo vzpodbujajo k pripravljanju lastnega komposta, komunalna podjetja pa organizirajo ločeno zbiranje organskih odpadkov, ki jih nato s kompostiranjem pripravimo do gnojila. Biološke odpadke zato redno ločujemo v za to namenjene rjave posode, katere potem odpeljemo na Zbirni center v Spodnji Stari Grad.

Že leto in pol je minilo, odkar smo pripeljali prve biolo-

Kompostne vrste

Količine v tonah

	papir	steklo	plastika	biološki	kosovni	nevarni	ostanek odpadkov
leto 2004	102	97	55	472	338	12	5.808
leto 2003	61	83	27	/	324	12	5.154

ške odpadke v kompostarno na Zbirni center. V tem času je nastalo pet kompostnih vrst v dolžini 50 m. Skupno torej preko 500 m³ komposta. Kompostiranje je dinamičen in izjemno kompleksen mikrobn-ekološki proces, v katerem so glavni kazalci temperatura, pH in hranljive

- razvijajo toploto,
- hišni prah, smeti, prah iz sesalnika,
  - papir, lepenka, tudi potiskan papir,
  - lesni pepel - koristno kahljevo gnojilo, proti škodljivcem,
  - živa meja, grmovje, trajnice - narezano na manjše kose,
  - žaganje, lesna volna,
  - odpadki vinskih kleti, pivovarn,
  - saje,
  - ...

Čim bolj pestra je sestava kompostnega kupa, tem boljša je njegova kakovost.

Količine ločeno zbranih odpadkov

Veseli nas, da vam lahko poročamo o uspehu pri ločenem zbiranju odpadkov v letu 2004, v katerem je bilo skupaj zbranih 1.076 ton ločenih frakcij. Največji delež med njimi predstavljajo biološki odpadki, in sicer 472 ton, na drugem mestu po količini pa so kosovni odpadki, 338 ton. Čeprav se 12 ton nevarnih odpadkov ne sliši veliko, so to odpadki, ki predstavljajo največji nevarnostni potencial za okolje in smo za dovoljni, da ste se udeležili jesenske akcije zbiranja v letu 2004. Pričakujemo, da se je boste udeležili tudi letos v septembru, kakor tudi zbiranja kosovnih odpadkov v mesecu oktobru. O omenjenih akcijah vas bomo še podrobneje obvestili. V obdobju januar-junij 2005 je bilo zbranih 67 ton papirja, 48 ton stekla, 28 ton plastike, 286 ton bioloških odpadkov in 278 ton kosovnih. Količine ločeno zbranih odpadkov so v nenehnem porastu, kar kaže da smo s sistemom ločenega zbiranja odpadkov pričeli živeti vsi uporabniki smetarskih storitev.

Vsak uporabnik smetarskih storitev v občini Krško lahko vse vrste odpadkov pripelje brezplačno na zbirni center Spodnji Stari Grad (v mejah količine ene avtomobilske prikolice) in sicer v času delovnih dni od 7. do 21. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure. Za dodatna vprašanja smo vam na voljo v družbi Kostak d.d., Leskovaška cesta 2 a, Krško, telefonska številka službe za ravnanje z odpadki 48 17 229 ali na elektronskem naslovu kostak@kostak.si

V pričakovanju odlagališča

V seriji pogovorov po krajevnih skupnostih, v katerih so se pojavile potencialne lokacije za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov je Agencija za radioaktivne odpadke 28. junija enega izmed njih pripravila tudi v krajevni skupnosti mesta Krško. V hotelu Sremič so tako zainteresirani člani sveta KS mesta Krško in občinski svetniki iz tega območja poslušali predavanje mag. Nadje Železnik iz ARAO o radioaktivnosti, radioaktivnih odpadkih in postopku umeščanja ter značilnostih odlagališča zanje, nato pa se je razvila zanimiva razprava o različnih vidikih tega vprašanja.

Sicer prav zanimivo in poučno predavanje o radioaktivnosti (na katerem smo izvedeli, denimo, da naravno radioaktivno sevanje znaša okrog 2,4 mili sieverte (mSv), dovoljena doza umetne radioaktivnosti letno na posameznika je 1 mSv, zdravje je resno ogroženo pri 1000 mSv, smrtna doza sevanja pa je najmanj 5000 mSv) bomo na tem mestu preskočili in povzeli razpravo svetnikov, mag. Železnik in ARAO-ve mediatorke Margarete Jeraj Kunc.

Jedrsko energijo in odpadke bomo proizvajali tudi po letu 2023

Železnikova meni, da bomo morali v Sloveniji jedrsko energijo izkoriščati tudi po predvidenem zaprtju NEK, to je leta 2023, saj druge možnosti za zanesljivo oskrbo z elektriko ne bo. S tem se strinja Peter Žigante, ki je prepričan, da energije, ki jo proizvede nuklearna, ne moremo nadomestiti s hidro, termo, vetrnimi, plinskimi ali drugimi elektrarnami, zato se bo vprašanje nadaljevanja jedrske opcije slej ko prej odprlo. Odlagališče, ki ga boste

lagališče zgrajeno na njenem ozemlju - zahtevati poseben status glede prostorskega razvoja.

Ivan Petrišič je mnenja, da se radioaktivnih odpadkov v nobenem primeru ne moremo rešiti, zato je nujno, da lokalna skupnost dejavno sodeluje v postopku iskanja trajne rešitve zanje, opozarja pa tudi na razvrednotenost nepremičnin zaradi tega. Na vprašanje Daniela Mižigoja, kako to, da projektanti NEK niso razmišljali o odlagališču za radioaktivne odpadke pa Železnikova odgovarja, da je bivša Jugoslavija načrtovala kar deset nuklearnih odlagališč pa naj bi zgradili nekje v Bosni, a so se ti načrti s Titovo smrtjo, nato pa še z razpadom države, izjalovili in vprašanje je ostalo nerešeno.

Posplošene teze je potrebno zavrnuti z argumenti

Železnikova in Jeraj Kunčeva sta prepričani, da je občina Krško glede sprejemljivosti odlagališča zaradi odločne vloge političnih odločevalcev najboljša v Sloveniji, kljub temu, da javnost odlagališča ne sprejema v nič večjem deležu kot denimo občina Šmartno pri Litiji. Od prisotnih na predstavitvi pa sta želeli izvedeti predvsem, kakšno je razpoloženje ljudi v zvezi s to tematiko. Peter Žigante je prepričan, da pričati ljudi ne bo lahko, saj marsikdo že za smrt krave krivi vpliv nuklearke. Janko Hrovat ob tem opozarja, da obstajajo statistike, ki kažejo na več nekaterih obolenj na tem področju kot drugje, a tega ni nujno pripisati nukle-

arki, dodaja. Žigante dvomi o obstoju takih statistik, Ivan Petrišič pa meni, da manjkajo raziskave, ki bi argumentirano zavrgle posplošene teze, da ljudje umirajo za rakom zaradi nuklearke. Železnikova pri tem poudarja pomen lokalnega partnerstva, ki ga bo ARAO sklenila z največ tremi občinami in v okviru katerega bo mogoče izvesti neodvisne študije o teh vprašanjih. Vsi pa so se strinjali, da je velika težava pri tem dejstvo, da ni podatkov o stanju pred začetkom delovanja nuklearke.

Zakaj denar v tri namesto v en žep?

Jože Habinc opozarja na dejstvo, da bo odlagališče v primeru, da bo zgrajeno v bližini NEK, umeščeno na območje s 15 tisoč prebivalci, ki je že tako zelo na gostu "posejano" z energetskimi objekti, od elektrarn do (pre)številnih daljnovodov, Krško pa mora po njegovem mnenju ohraniti tudi svojo tradicionalno zgodovinsko funkcijo. Janko Hrovat je prepričan, da bo odlagališče zgrajeno pri nas, obregnil pa se je ob namesto ARAO, da lokalno partnerstvo sklene s tremi občinami, ki bodo prejemale denar že v fazi terenskih raziskav. Meni, da je to nepotrebno in da bi bilo bolje ta denar že prej usmeriti v lokalno skupnost, ki bo živela z odlagališčem. Nadja Železnik je zaključila z besedami, da je lokalno partnerstvo prava stvar, če bodo ljudje hoteli sodelovati v njem, vendar v Krškem - tudi po tokratni pestri razpravi sodeč - to ne bi smel biti problem.

Peter Pavlovič

Morda celo v nasprotju s pričakovanji v razpravi ni bilo prav veliko govora o višini nadomestila, ki bi zadostovalo, da bi se lokalna skupnost sprijaznila z odlagališčem. Železnikova je povedala le, da se umeščanje odlagališč z nadomestili rešuje predvsem v mediteranskih državah, na severu tega tako rekoč ne poznajo, v Franciji, denimo, kombinirajo oba pristopa. Tam dobi tretjino nadomestila občina, tretjina se ga namestni za razvojne projekte, tretjina pa gre v roke neposredno ogroženim. ARAO se nagiba k temu modelu.

zgradili, mora biti zato dovolj veliko, da bo lahko sprejelo tudi odpadke, ki bodo nastajali po letu 2023, je svetoval Železnikova in dodal, da odlagališča sploh ni potrebno "skrivati" pod zemljo, pač pa mora občina Krško - če bo od-

Koga okolje briga?

KAJ KOMPOSTIRAMO

Kompostiramo vse, kar je organskega izvora. Na kompostni kup torej spadajo:

- vsi vrtni in kuhinjski odpadki (sveži in posušeni ostanki zelenjave, sadja, jajčne lupine .....).
- Kuhane ostanke iz kuhinje raje ne uporabimo, ker pri gnitju pritegnejo škodljivce,
- vrtni plevel, trava, šota, listje, ovenelo cvetje, odcvetele lončnice, narezana zelišča,
- slama, praprot, stelja - mineralno bogate snovi,